

dr Małgorzata Artymiak

Lubelska Akademia WSEI

Zjawisko *drop-out* jako wyzwanie dla środowiska akademickiego

Streszczenie

Drop-out, rozumiany jako rezygnacja z podjętego kierunku studiów przed uzyskaniem dyplomu, niezależnie od przyczyn i okoliczności, stanowi istotny problem zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i systemowym współczesnego szkolnictwa wyższego. Pojęcie sukcesu akademickiego, definiowane w politykach edukacyjnych poprzez takie kategorie jak efektywność kształcenia, terminowość studiowania czy obniżenie odsetka osób, które nie ukończyły studiów, pozostaje ściśle powiązane z problematyką przedwczesnego kończenia nauki – rezygnacja ze studiów stanowi bowiem jego swoiste przeciwieństwo, wpływające zarówno na indywidualne losy edukacyjno-zawodowe studentów, jak i na wskaźniki efektywności kształcenia uczelni. Badania międzynarodowe (OECD 2010, OECD 2019) potwierdzają, że zjawisko to zyskuje na znaczeniu, a większość przypadków przerwania nauki przypada na pierwsze lata, a nawet pierwsze semestry studiów.

Analizy prowadzone na przestrzeni ostatnich dekad, zarówno w kontekście międzynarodowym, jak i na gruncie polskim (Rokicka 1988; Malewska, Naumowicz 1990; Byra, Parchomiuk 2009), wskazują, że decyzja o rezygnacji ze studiów rzadko wynika z pojawienia się pojedynczego czynnika – jest raczej wypadkową wielu współwystępujących zdarzeń i okoliczności, obejmujących zarówno trudności organizacyjne i bytowe, jak i problemy natury dydaktycznej, zdrowotnej oraz społecznej. Współczesne ujęcia teoretyczne porządkują te uwarunkowania w szersze grupy czynników, takie jak: warunki studiowania, integracja akademicka i społeczna, osobisty wysiłek i motywacja do nauki, wcześniejsze osiągnięcia edukacyjne, cechy osobowe studenta, tło społeczno-demograficzne oraz czynniki zewnętrzne, w tym sytuacja finansowa i aktywność zawodowa w trakcie studiów.

Warto podkreślić, że zjawiska *drop-out* nie należy oceniać wyłącznie przez pryzmat jego negatywnych konsekwencji. Porażki edukacyjne stanowią w pewnym stopniu nieuniknioną konsekwencję selekcyjności systemu szkolnictwa wyższego wynikającej z dbałości o jakość kształcenia, a samo doświadczenie studiowania – nawet przerwane – może przynieść studentom realne korzyści w postaci zdobytej wiedzy, umiejętności i wartościowych relacji, prowadząc ostatecznie do doprecyzowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej.

W tym kontekście referat koncentruje się na identyfikacji czynników determinujących decyzję o rezygnacji ze studiów oraz na wypracowaniu rekomendacji ograniczających skalę tego zjawiska, na podstawie danych empirycznych zgromadzonych przez Lubelską Akademię WSEI.